

**Oponentský posudok na habilitačnú prácu
JUDr. Mgr. Michala Mrvu, PhD., LL.M.,
Ne/platnosť a ne/účinnosť právneho úkonu**

Na zasadnutí Vedeckej rady Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty dňa 1. júla 2020 som bola schválená za oponentku habilitačnej práce v habilitačnom konaní o udelenie titulu docent JUDr. Mgr. Michalovi Mrvovi, PhD., LL.M., v odbore teória a dejiny štátu a práva a v nadväznosti na uvedené predkladám oponentský posudok na habilitačnú prácu Ne/platnosť a ne/účinnosť právneho úkonu.

I.

Predkladateľ habilitačnej práce pôsobí v odbore teória štátu a práva a posudzovaná práva je určitým zhrnutím, inováciou ale hlavne rozvinutím jeho doterajšieho vedeckého bádania. Problém, ktorý je predmetom habilitantových úvah, má význam nielen teoretický, ale jeho riešenia bezprostredne ovplyvňujú každodennú súdnu prax.

Z hľadiska aplikovaných metód habilitant využíva postupy teoretickej analýzy a syntézy, metódu výkladu normatívneho materiálu a rozboru súdnych rozhodnutí. Čerpá z relevantného okruhu vedeckej a odbornej literatúry a aplikuje komparatívne postupy. Zvolené metódy skúmania považujem za optimálne z hľadiska naplnenia cieľa práce.

Habilitačná práca Ne/platnosť a ne/účinnosť právneho úkonu je venovaná problematike, ktorá nie je nová, ba možno povedať, že patrí medzi tradičné témy

ako teórie práva, tak aj súkromného práva. Význam jej vedeckého skúmania však rastie, najmä v súvislosti s aktuálnym vývojom, s intenzitou spoločenských zmien, ale predovšetkým s existujúcou tenziou medzi súdmi a nejednotným rozhodovaním pri odporovateľnosti právnych úkonov, čo značne zasahuje do predvídateľnosti dopadov právnej úpravy, teda do právnej istoty jej adresátov. Základným problémom habilitácie sú právne hodnoty spätá s vymedzením platnosti právneho úkonu a určením relatívnej neúčinnosti právneho úkonu. Oponovaná habilitačná práca prináša do už existujúceho diskurzného priestoru týkajúceho sa uvedenej problematiky zaujímavú konfrontáciu s existujúcou právnou úpravou, ale predovšetkým nové pohľady, nové poznatky a návrhy.

II.

Práca je koncipovaná logicky, prehľadne a autor jasne formuluje svoje názory a hypotézy. Je štruktúrovaná okrem úvodu a záveru do troch, vnútorne členených kapitol, pričom prvá kapitola je venovaná všeobecným vymedzeniam základných pojmov, skúmaniu náležitosti právnych úkonov v širšom kontexte, východísk a argumentov ovplyvňujúcich platnosť a účinnosť právnych úkonov. Prednosťou tejto kapitoly je dobrá teoretická úroveň, ktorou si vytvára zázemie, pre postup k jadrú práce. Odôvodňovanie jednotlivých záverov opiera aj o judikatúru súdov týkajúcu sa právnych úkonov

Ústredným problémom ďalšej kapitoly, ku ktorému sa autor v texte logicky neustále vracia, je neplatnosť právneho úkonu, resp. analýza absolútnej neplatnosti právnych úkonov a vymedzenie či nevymedzenie relatívnej ne/platnosti právnych úkonov. Pri absolútnej neplatnosti právnych úkonov zvolil postup rozboru vybraných dôvodov neplatnosti právnych úkonov. Pri popise neplatnosti právneho úkonu z dôvodu rozporu so zákonom a z dôvodu obchádzania zákona sa stotožňujem s autorovým ponímaním zákona v materiálnom a nie formálnom zmysle. Posudzovanie ne/platnosti právneho úkonu z dôvodu rozporu s dobrými mravmi nie je jednoduchý proces, pretože už

samotná interpretácia relatívne neurčitého pojmu dobré mravy je spravidla problematická. V intenciách nejasného rozlíšenia medzi morálkou a dobrými mravmi sa pohybuje aj autor (str. 62). Správne si uvedomuje rozdielne uplatnenie relatívnej neplatnosti právnych úkonov a s tým súvisiace odlišné právne následky a zaujímavým je návrh týkajúci sa lehoty, v ktorej možno uplatniť relatívnu neplatnosť.

V kapitole Ne/účinnosť právneho úkonu autor relatívne komplexne a prehľadne uchopil problém odporovateľnosti právneho úkonu, ale aj predpokladov pre úspešné určenie relatívnej neúčinnosti právnych úkonov, a to nielen podľa právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku, ale aj v špeciálnej právnej úprave venovanej konkurzu a reštrukturalizácii. Kvalifikovane porovnáva teoretické východiská, dôsledne analyzuje právnu úpravu (vrátane právnej úpravy v Českej republike), ktorá svojou terminologickou nejednotnosťou a nepresnosťou vyvoláva značné aplikačné problémy. Využíva aj rozhodnutia Najvyšších súdov Slovenskej republiky a Českej republiky ako aj Ústavného súdu SR, ktoré sú reálnym zrkadlením ťažko riešiteľných situácií, súvisiacich s vymedzením a vysvetlením neúčinnosti právnych úkonov. V súvislosti s výkladom pojmu „vymáhateľná pohľadávka“ pripomeniem názor Aharona Baraka,¹ podľa ktorého úlohou sudcu je byť mostom medzi právom a životom a túto úlohu nesmie prehliadať. Zároveň poukazuje na to, že verejnosť nemôže očakávať, že sudca preklenie každú medzeru medzi právom a životom. V danom prípade, ak súdy pomocou obvyklých interpretačných postupov odvodili rozdielny právny význam pojmu „vymáhateľná pohľadávka“, mal to byť signál pre zákonodarcu na odstránenie neurčitosti a zabezpečenie právnej istoty.

¹ Barak, A.: Sudca v demokracii. Kalligram, spol. s.r.o., Bratislava, 2016, s. 51

III.

Predložená práca predstavuje systematický pokus modelovo vyabstrahovať najvhodnejšie riešenia, je kvalitnou vedeckou prácou, korešpondujúcou s vedeckou, pedagogickou a publikačnou vyzretosťou autora a spĺňa štandardy habilitačných prác. Autor v nej formuluje vlastné závery a návrhy de lege ferenda, ktoré sú racionálne a konzistentné, čím v plnej miere osvedčil schopnosť samostatnej vedeckej práce.

So zreteľom na uvedené posudzovanú prácu

odporúčam

prijat' na ústnu obhajobu a po jej úspešnom absolvovaní udeliť JUDr. Mgr. Michalovi Mrvovi, PhD., LL.M., vedecko-pedagogický titul docent.

V Košiciach 14. augusta 2020

doc. JUDr. Gabriela Dobrovičová, CSc.

